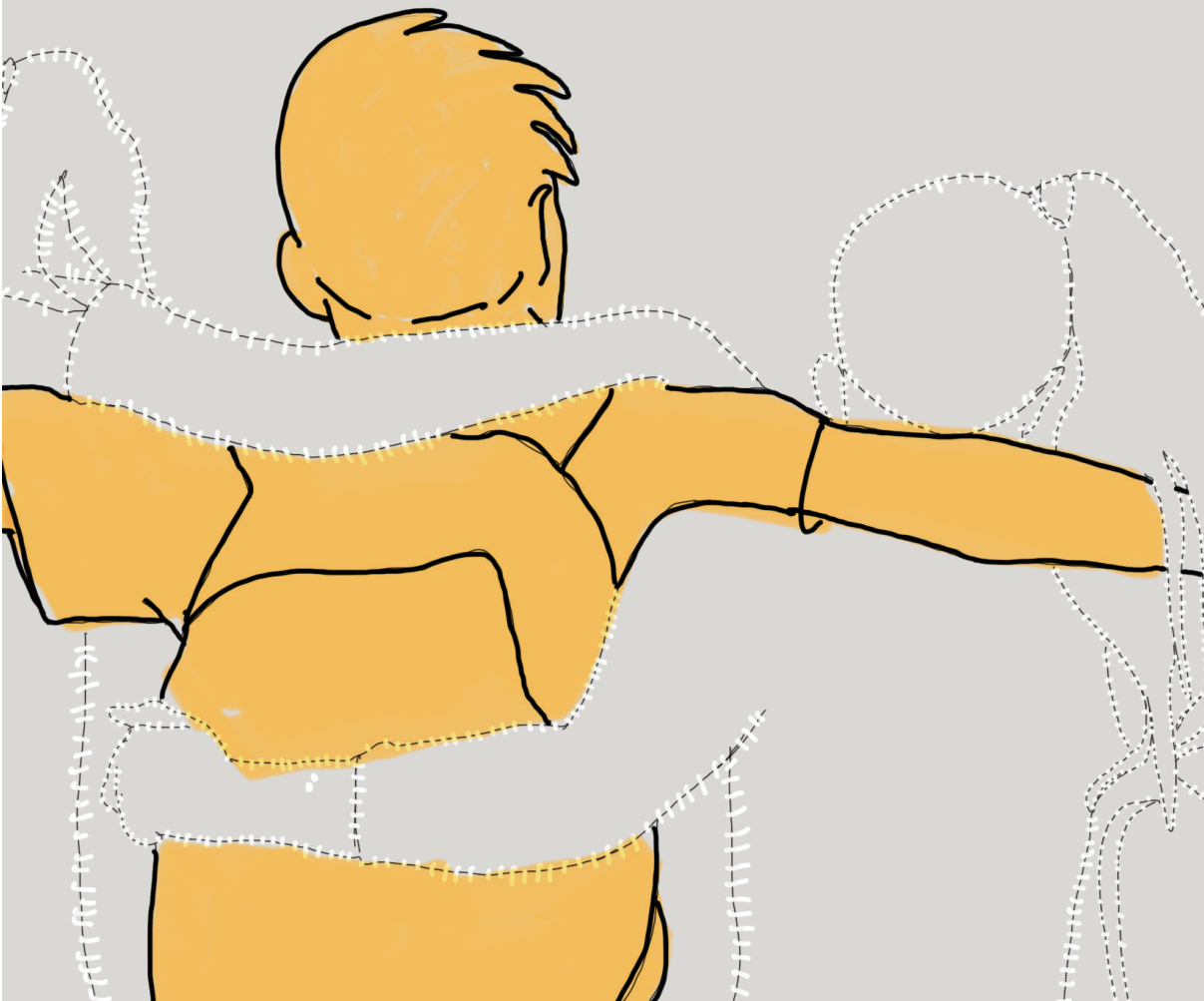

BILAG: SKOLEFRAVÆR I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Vidensnotat

SKOLEFRAVÆR I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Vidensnotat

MARTS 2024

© 2024 Center for Boligsocial Udvikling

Center for Boligsocial Udvikling

Sadelmagerporten 4

2650 Hvidovre

Tlf. 25 60 78 28

E-mail: info@cfbu.dk

www.cfbu.dk

Illustrationer: Emma Rasmussen

Layout: Cecilie Næsby Friis

Udgivelsen kan frit hentes på www.cfbu.dk

CFBUs udgivelser kan frit citeres med tydelig kildegengivelse

Center for Boligsocial Udvikling er en selvejende institution under Social-, Bolig- og Ældreministeriet. Centrets overordnede formål er at undersøge effekten af sociale indsatser i udsatte boligområder, at indsamle erfaringer fra nationale og internationale boligsociale indsatser og at yde kvalificeret rådgivning og processtøtte til centrale aktører indenfor det boligsociale område.

SKOLEFRAVÆR I UDSATTE BOLIGOMRÅDER

Når børn er fraværende fra skolen hænger det ofte sammen med en række forskellige og ofte sammenflettede problemstillinger i barnets liv. Som det beskrives i rapporten kan fravær både skyldes forhold og udfordringer hos barnet, familien, skolen og klassen og samfundet generelt. Igennem registerdata fra Danmark Statistik ser dette notat nærmere på en række statistikker, som kan være med til at synliggøre, hvorvidt fravær en særlig udfordring i de udsatte boligområder omfattet af en helhedsplan. Det gør vi ved at sammenligne helhedsplansområderne med hele den almene boligsektor og hele landet.

Hvad er et udsat boligområde?

I dette bidrag defineres udsatte boligområder som de almene boligråder, der er omfattet af en boligsocial helhedsplan, der arbejder med områdets særlige sociale, økonomiske og fysiske problemer. Helhedsplanerne omfatter i alt godt 200.000 beboere fordelt på ca. 400 almene boligafdelinger i 36 forskellige kommuner.

Hvad er et højt fravær?

Der findes mange definitioner på bekymrende fravær og højt skolefravær i grundskolen. Definitionerne varierer både i forhold til længden på fravær, om fraværet måles i kortere eller længere perioder og om der fokuseres på fraværet generelt eller blot sygdomsfravær eller ulovligt fravær. I dette notat defineres højt fravær som det samlede fravær på mindst 10 procent eller mindst 15 procent i løbet af et helt skoleår.

Notatet kommer ikke rundt om alle de problemstillinger, som kan have betydning for fraværet i folkeskolen, men har fokus på at præsentere en række statistikker på tværs af følgende temaer:

- Udviklingen i skolefravær for alle elever på tværs af helhedsplan, almen sektor og hele landet
- Højt skolefravær og socioøkonomiske ulighedsfaktorer
- Højt skolefravær og afgangseksamen

HVAD VISER TALLENE?

Notatet viser, at skolefravær er særligt udtalt blandt børn i de udsatte boligområder og i den almene sektor, hvor der er markant flere elever med et højt skolefravær i løbet af skoleåret end i befolkningen generelt.

Notatet viser, at skolefravær kan have en social slagside, der i højere grad rammer elever med sociale og faglige udfordringer. Blandt elever med et højt skolefravær er der flere som kommer fra familier med få uddannelsesressourcer, som har forældre med en svag arbejdsmarkedstilknytning og lever med en lavere indkomst end gennemsnitsfamilien i Danmark.

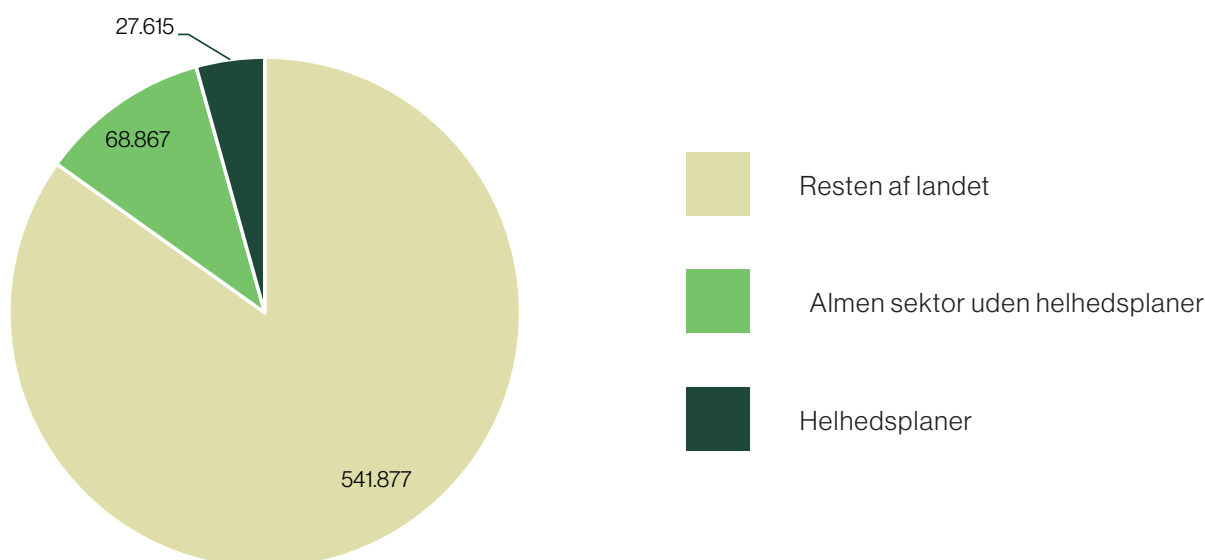
Notatet viser, at børn med et højt fravær i højere grad får lavere karakterer ved folkeskolens afgangseksamen, som kan have stor betydning for børnenes videre uddannelsesmuligheder. Hvis man skal videre på en erhvervsuddannelse kræver det et gennemsnit på 2,0 i dansk (skriftlig og mundtlig) og matematik ved 9.-klasseprøverne, mens en gymnasial uddannelse som udgangspunkt kræver et gennemsnit på 5,0 i de lovbundne prøver. For mange børn i de udsatte boligområder med et fravær over femten procent kan disse krav være svære at opfylde.

SKOLEFRAVÆR

- I hele landet var der 638.359 skoleelever i grundskolen i skoleåret 2022/2023. 96.482 af skoleeleverne er bosat i den almene sektor, hvoraf 27.615 bor i et udsat boligområde omfattet af en boligsocial helhedsplan. Se figur 1.
- I skoleårene fra 2020/2021 til 2022/2023 er andelen af elever med et højt fravær steget mærkbart på tværs af helhedsplansområderne, de almene boligområder og hele landet. Særligt skoleåret 2021/2022 havde et markant højere registreret fravær end de andre skoleår. Stigningen skyldes i høj grad Covid-19, som har haft stor betydning for såvel registrering som faktisk elevfravær. Se tabel 2.
- Andelen af elever med et højt skolefravær er højere i de udsatte boligområder med en boligsocial helhedsplan og i de almene boligområder, når vi sammenligner med hele landet. I de udsatte boligområder med en helhedsplan havde 38 % af eleverne i grundskolen et fravær på over ti procent i skoleåret 2022/23, mens 17 % havde mindst femten procent fravær. De tilsvarende andele for hele landet var henholdsvis 28 % og 11 %. Se figur 2.

FIGUR 1

Antal elever i grundskolen for alle klassetrin fordelt på sektor (2022/2023)

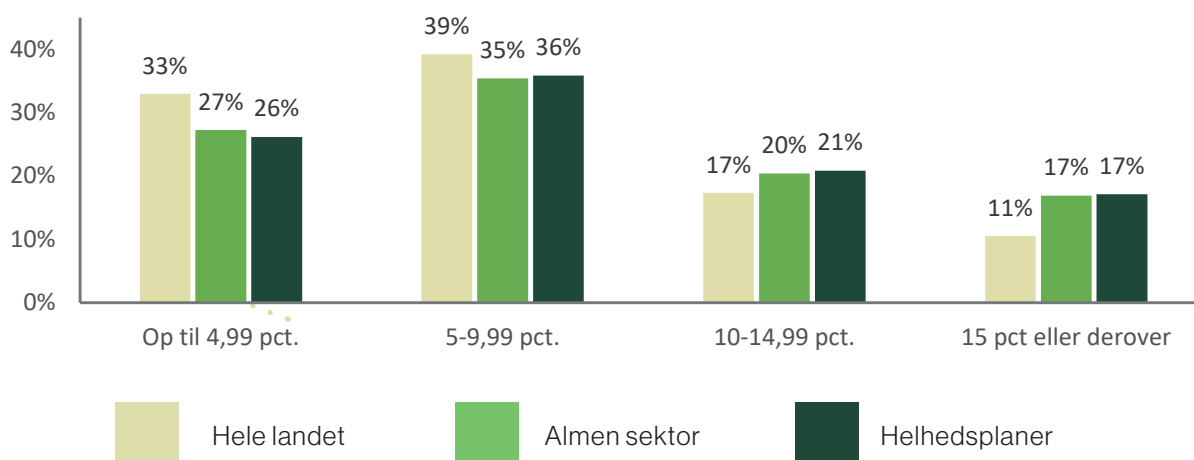
TABEL 1

Skoleelever med fravær på mindst 10 % fordelt på skoleår og sektor (Skoleår 2014/2015 til 2022/2023)

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Helhedsplaner	21%	21%	21%	22%	21%	19%	21%	32%	25%
Almen sektor	20%	20%	20%	22%	20%	18%	19%	32%	25%
Hele landet	11%	11%	12%	12%	12%	10%	10%	22%	17%

FIGUR 2

Andelen af elever i grundskolen fordelt på fraværsprocent og sektor (Skoleår 2022/2023)

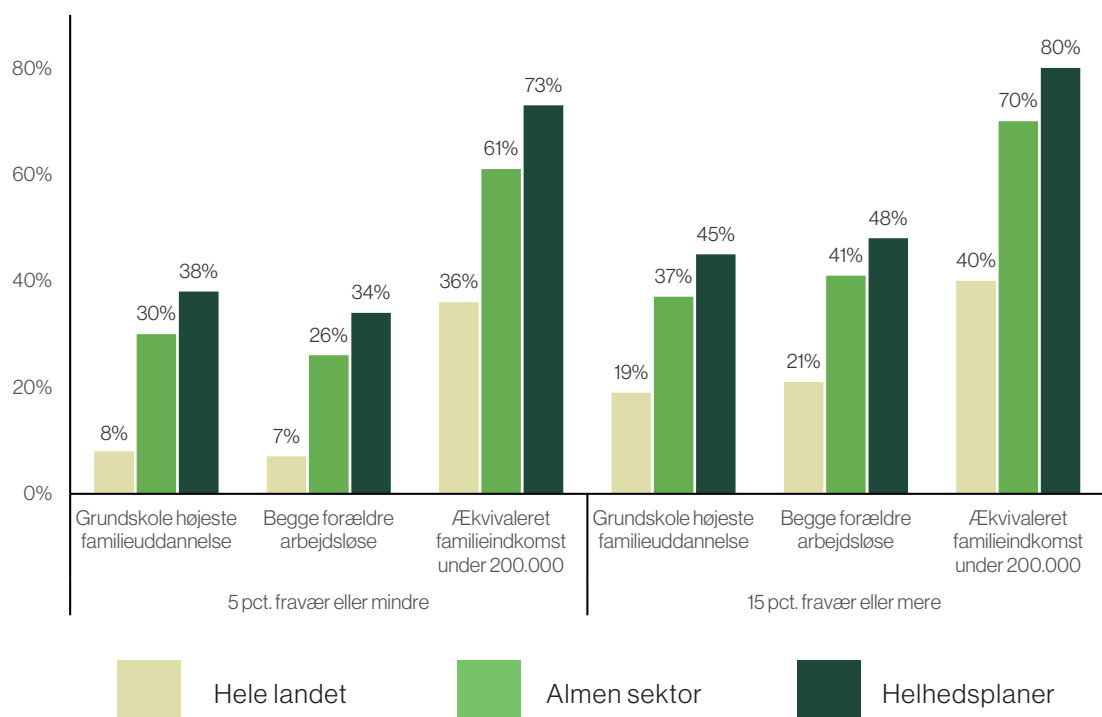

SOCIOØKONOMISKE ULIGHEDSFAKTORER

- En undersøgelse foretaget af VIVE viser, at børn i udsatte positioner er i større risiko for længerevarende fravær i skolen. Det gælder særligt for børn som vokser op i familier med begrænsede socioøkonomiske ressourcer, børn med psykiske lidelser (Fx ADHD og autisme) og børn i familier, hvor der kan være behov for sociale foranstaltninger omkring familien og barnet (Vive, 2020).
- I helhedsplansområderne er andelen af børn som vokser op i familier i udsatte positioner højere end i befolkningen generelt. Dette gælder uanset, om der måles på forældrenes uddannelses- og beskæftigelsesstatus eller familieindkomst. (VIVE, 2022a).
- 48 % af alle elever i helhedsplansområderne med mindst femten procents skolefravær lever i familier, hvor begge forældre er uden for arbejdsmarkedet. For elever i helhedsplans-områderne med under fem procents fravær er den tilsvarende andel 34 % (Se figur 3).
- 45 % af alle elever med mindst femten procents fravær i helhedsplansområderne lever i familier, hvor familiens højeste uddannelse er grundskolen. For elever i helhedsplans-områderne med under fem procents fravær er den tilsvarende andel 38 % (Se figur 3).
- 80 % af alle elever med mindst 15 procent fravær i helhedsplansområderne lever i familier, hvor familiens ækvivalerede indkomst er under 200.000 kr. For elever i helhedsplansområderne med under fem procents fravær er den tilsvarende andel 74 % (Se figur 3).

FIGUR 3

Andelen af elever i grundskolen inddelt i elever med højst 5 % fravær og mindst 15 % fravær fordelt på socioøkonomiske ulighedsfaktorer og sektor (Skoleåret 2022/2023)

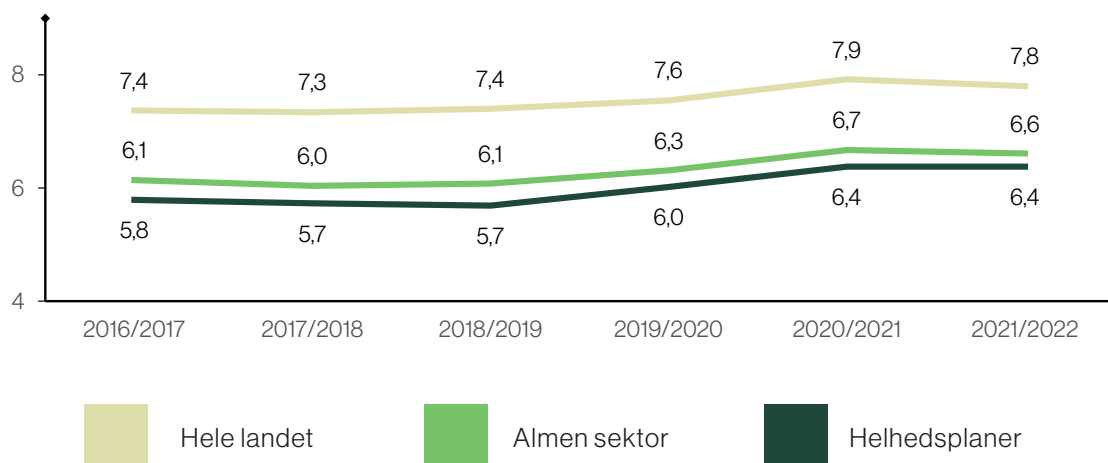

FRAVÆR OG AFGANGSEKSAMEN

- En undersøgelse foretaget af VIVE viser, at et højt længerevarende skolefravær giver lavere karakterer ved grundskolens afgangsprøve. Det gælder for alle elever, men et højt fravær har den største effekt for de elever, som i forvejen ligger i den lave ende af karakterfordelingen. Undersøgelsen viser også, at elever, der havde et højt fravær i udkolingen, også havde et højere fravær allerede i indskolingen, hvorfor det kan være vigtigt med tidlige tegn på fravær og mistrivsel (Vive 2020).
- En registeranalyse udarbejdet af BL viser, at andelen af børn i 9. klasse, der består dansk og matematik, har været stigende i skoler fra helhedsplansområder. I de seneste ti år er andelen af børn, som består dansk og matematik steget fra under 70 % til over 85 %. Stigningen betyder, at andelen af børn som består dansk og matematik har været på niveau med skoler udenfor helhedsplansområderne i de seneste tre år. Udviklingen viser, at der er sket en positiv fremgang i elevernes faglige niveau i de udsatte boligområder. (BL 2023)
- Elever som er bosat i et helhedsplansområde får stadig i højere grad lavere karakterer sammenlignet med elever fra de almene boligområder og hele landet. I skoleåret 2021/2022 var karaktergennemsnittet for de obligatoriske afgangsprøver i 9. klasse på 6,3 for elever i helhedsplansområderne. Til sammenligning var karaktergennemsnittet 6,6 i de almene boligområder og 7,8 i hele landet. (Se figur 4)
- Et lavt karaktergennemsnit ved 9. klasses afgangsprøve rammer særligt elever med et højt skolefravær. For elever med mindst femten procents fravær i boligområder med en helhedsplan var karaktergennemsnittet for 9. klasses afgangsprøve 4,6 for skoleåret 2021/2022. Til sammenligning var karaktergennemsnittet for elever i helhedsplansområderne med mindre end fem procents fravær 7,3 i samme skoleår. (Se figur 5)

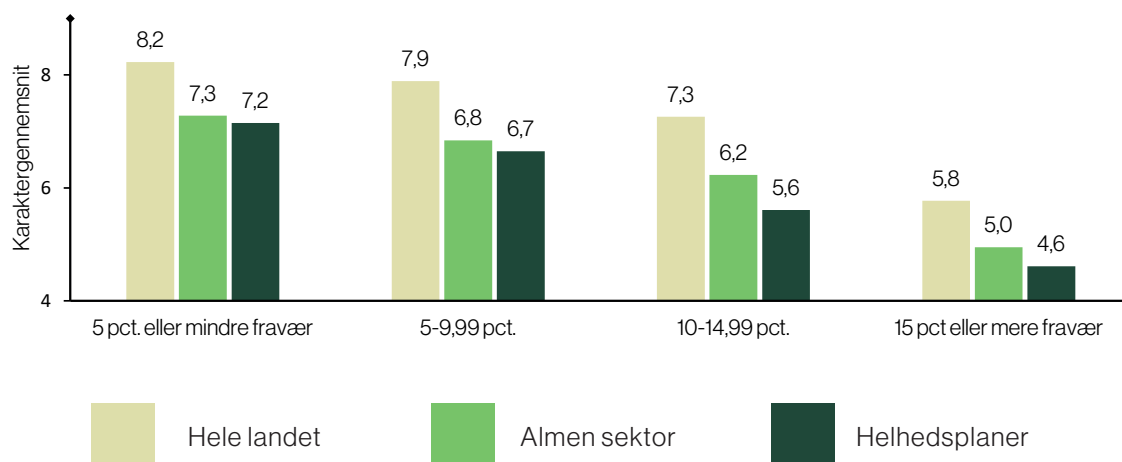
FIGUR 4

Karaktergennemsnit ved afgangsprøver for 9. klasse fordelt på skoleår og sektor

FIGUR 5

Karaktergennemsnit ved afgangsprøver for 9. klasse fordelt på fraværsprocent og sektor (skoleår 2021/2022)

HVORDAN ER DATA DANNET?

Alle tabeller er baseret på baggrund af egne beregninger i Danmarks Statistiks Forskningservice. I Forskningservice er der benyttet følgende datasæt:

- Befolkningen i Danmark 1. januar (BEF)
- Adresseregister (BEFADR)
- Det komprimerede elevregister (KOTRE)
- Grundskolekarakterer (UDFK)
- Familieindkomster – FAIK

Disse datasæt kombineres med fraværdata fra Styrelsen for IT og læring og Landsbyggefondens adressegrundlag for almene boliger i Danmark 1. januar 2023. Landsbyggefondens adressegrundlag giver os mulighed for at udskille de almene boliger og dermed kun vi opdele vore resultater på hele landet, på hele den almene boligsektor og på områder med en boligsocial helhedsplan. Områderne med en boligsocial helhedsplan er en delmængde af den almene boligsektor. Alle elever i grundskolen fordeles på skoleår og kombineres med fraværsoplysninger for det pågældende skoleår. I tabuleringerne medtages kun elever, der findes i befolkningen 1. januar medio skoleåret.

For den del af analyse, der beskæftiger sig med karakterer, medtages udelukkende elever, der det pågældende skoleår har taget en fuld afgangseksamen, som består af:

- Dansk, mundtlig.
- Dansk, skriftlig (3 delprøver: læsning, retskrivning, skriftlig fremstilling)
- Matematik, skriftlig (2 delprøver: med hjælpemidler, uden hjælpemidler)
- Engelsk, mundtlig
- Fællesprøve i fysik/kemi, biologi og geografi, mundtlig

Herudover eksamen i to udtræksfag.

Bemærk at der ikke findes oplysninger om fravær for elever på fri- og privatskoler.

Derudover er det vigtigt at notere, at fraværdata og de indberettede prøvekarakterer for årene 2019/2020, 2020/2021 og 2021/2022 adskiller sig fra de andre skoleår. De indberettede prøvekarakterer fra 2019/2020 bygger på elevernes ophøjede standpunktskarakterer grundet aflysningen af folkeskolens prøver, mens de indberettede prøvekarakterer fra 2020/2021 og 2020/2021 bygger på en kombination af prøvekarakterer og ophøjede standpunktskarakterer. Tilsvarende har Covid-19 haft betydning for såvel registrering af elevfravær som faktisk elevfravær i perioden marts 2020 til maj 2021 samt december 2021 grundet hjemsendelserne i landets skoler enten nationalt eller lokalt.

